

[Erling Olsen]

slag kommer igennem, sådan at vi kan lade det træde i kraft som planlagt til nytår.

Mere end arbejdsmarkedspolitisk betydning har det også, at vi har fået nogle nye ligestillingslove. Der er grund til at hæfte sig ved, at vi har fået ligestillingsrådet lovfæstet.

For at gå til et helt andet område, så har vi lagt grunden til en historisk reform ved at tage skridt til at skabe hjemmestyre i Grønland.

I udenrigspolitikken har vi også kunnet samle tilslutning på en række områder. Vi kan her pege på den enighed, der er tilvejebragt i forhold til reaktionerne over for Sydafrika.

Jeg kan lige til slut nævne, at vi på undervisningsområdet med U 90 har fået rejst debat om vigtige problemer og udviklingsperspektiver, og at vi på kulturområdet har fortsat decentraliseringsbestrebelsene.

Så meget om det forløbne folketingsår. Men hvad nu? Hvad skal der ske i den kommende tid? I den vismandsrapport, som vi fik ind i går, og som jeg af let forståelige grunde ikke har nået at læse så seriøst, som den slags ting bør læses, antydes, at de ydre rammer for os fortsat vil være ugunstige. Jeg tror, man uden tvivl kan sige, at der fortsat vil være brug for at føre en indkomspolitik og for på anden måde at føre en beskæftigelsesfremmende politik, uden at hensynet til betalingsbalancen sættes over styr.

Det betyder fortsat, at de tunge afgørelser i den økonomiske politik må træffes i det bredest mulige samarbejde mellem de partier her i salen, som er villige til at føre indkomspolitik. Det betyder også, at socialdemokratiet må sige meget klart til sine kommende samarbejdspartnere, som forhåbentlig bliver mange, at man må forstå, at en indkomspolitik ikke bare er en tilbageholdende lønpolitik. Det er sagt ofte, men der er grund til at gentage, at alle indkomstarter må med.

Men det må også siges til vores kommende samarbejdspartnere, at der er andre omkostningselementer end arbejdslønnen, som er med til at bestemme vores konkurrenceevne. Jeg skal henvise til den seneste tids diskussion om rentens højde og belåning af værdistigningerne på jord og fast ejendom. Skal der vises tilbageholdenhed på arbejdsmarkedet, og det skal der, så må der også vises tilbageholdenhed på kapitalmarkedet. Skal der diskuteres løn, så må der også dis-

kuteres rente. Hermed er ikke sagt, at renten kan komme ned ved et magtbud. Der er meget udviklede sammenhænge på penge- og kapitalmarkedet, men det ville være en idé at gå institutionernes spilleregler igennem med henblik på at se, om vi nu også har indrettet os hensigtsmæssigt, om vi ikke ved at indrette os lidt anderledes på penge- og kapitalmarkedet kunne være med til at bringe renten nedad.

Der er også grund til at understrege over for vore kommende samarbejdspartnere, at landets konkurrenceevne ikke alene bestemmes af omkostningsniveauet i form af arbejds løn og rente. Det spiller også en rolle, at man er i stand til at komme med nye varer, nye varekvaliteter, og er i stand til at forny produktionsprocessen. Derfor hører en aktiv industripolitik også med ind i en økonomisk politik, som satser på indkomspolitik. Vi må også satse på forskning og produktudvikling og på markedsføring på vores eksportmarkeder.

Når det er sagt, så må man alligevel nok erkende i socialdemokratiet, at en indkomspolitik i sig selv har indbygget en skævhed, der er til lønmodtagernes ugunst. Selv om det lykkes os på en række områder at få indkomspolitikken udstrakt til andre indkomstarter, helst alle indkomstarter, og selv om vi kan følge den op på en række områder, så står tilbage, at en af de grundlæggende ideer i indkomspolitikken netop er, at virksomhederne, uden at vi får inflation, skal kunne tjene nogle flere penge, så de kan ansætte nogle flere folk, og derfor kan indkomspolitikken meget nemt skærpe de uligheder, der er i formuefordelingen. Det i sig selv berettigede krav om at få økonomisk demokrati kan derfor rejses med så meget desto større styrke, når der også føres indkomspolitik.

Men selv om vi kommer igennem på økonomisk demokrati-området – og det håber jeg, for regeringen vil komme med et udspil og har samtidig erklæret sin åbenhed og sin smidighed i de kommende forhandlinger, hvor vi venter spændt på ØD-kommissionens betænkning – selv om vi opnår noget på dette område, så har vi også brug for på andre områder at tage højde for den indbyggede skævhed, der kan være i indkomspolitikken. Det kan bl. a. ske på det skatte- og boligpolitiske område, og det kan også ske i relation til den service, som borgerne tilbydes fra det